

เนื้อหาการสอบทักษะโสตประสาทในระดับขั้นต้นของสามสถาบัน ได้แก่ สถาบันทรินิตี้คอลเลจ ลอนดอน,
ดิแอสซอสซิเอตเต็ดบอร์ดออฟเดอะรอยัลสคูลออฟมิวสิก (เอบีอาร์เอสเอ็ม) และ สถาบันยามาฮา

The Contents of Basic Aural Skills Examination for Beginner Students of Three Institutes Trinity
College London, The Associated Board of the Royal Schools of Music (ABRSM), And Yamaha

กานต์ธิดา กำแพงแก้ว¹ และ ดนีนญา อุทัยสุข^{2*}

Kantida Kamphangkaew¹ and Dneya Udtaisuk^{2*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบเนื้อหาการสอบทักษะโสตประสาทในระดับขั้นต้นของ สาม
สถาบัน ได้แก่ Trinity College London, The Associated Board of the Royal Schools of Music (ABRSM) และ
Yamaha เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการเรียนและการฝึกฝนทักษะโสตประสาทในแต่ละระดับขั้นใช้ระเบียบวิธีวิจัย เชิงคุณภาพ
ที่มีลักษณะสำคัญในการวิจัยโดยเน้นการวิเคราะห์เอกสาร (content analysis) เป็นหลักวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการบรรยาย ผล
ของการวิจัย พบว่า ทั้งสามสถาบันมีเนื้อหาในการเรียนเรื่องทักษะโสตประสาทครอบคลุมเนื้อหาองค์ประกอบดนตรีทั้ง 7
ด้าน ได้แก่ จังหวะ ทำนอง เสียงประสาน ลักษณะของเสียง รูปพรรณ สีสัน และรูปแบบโดยมีข้อสังเกต คือ ด้านสีสันและด้าน
รูปแบบเป็นด้านที่มีการวัดผลน้อยที่สุดในระดับขั้นต้น

คำสำคัญ : ทักษะโสตประสาท, เนื้อหาการสอบทักษะโสตประสาทสำหรับนักเรียนระดับขั้นต้น, ขั้นคู่, เมเจอร์, ไมเนอร์,

¹ นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Graduate Student of Music Education Division, Department of Art, Music and Dance Education, Faculty of Education,
Chulalongkorn University, E-mail Address: subaksuika@gmail.com

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Lecturer of Music Education Division, Department of Art, Music and Dance Education, Faculty of Education, Chulalongkorn University,
E-mail Address: noonnin@yahoo.com

* Corresponding author

Abstract

The objectives of this research were to study and compare the contents of basic aural skills examination for beginner students of three institutes including Trinity College London, The Associated Board of the Royal Schools of Music (ABRSM), and Yamaha. Finding contents can be referred to as guidelines for studying and practicing aural skills for students in each level. The researcher used the qualitative research method which focused on content analysis. The result of this research showed that the seven important musical elements of all three institutes are rhythm, melody, harmony, tone, shape, color, and form. Although color and form were less concerned in the elementary level.

Keyword: aural skills, the content of basic aural skills, intervals, major, minor

บทนำ

สถาบันดนตรีระดับโลกหลายสถาบันได้นำการฝึกทักษะโสตประสาทมาเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาสาระและการประเมินผลเนื่องจากเล็งเห็นถึงความสำคัญของทักษะโสตประสาทที่มีต่อการเรียนดนตรี ไม่ว่าจะเป็นเครื่องดนตรีชนิดใดก็ตาม สถาบันที่จะกล่าวถึงในวิจัยฉบับนี้ ประกอบไปด้วย 3 สถาบัน ได้แก่ สถาบัน Trinity College London, The Associated Board of the Royal Schools of Music (ABRSM) และ Yamaha ซึ่งเป็นสถาบันดนตรีชั้นนำของโลกจากประเทศอังกฤษและประเทศญี่ปุ่น โดยการประเมินผลของแต่ละสถาบันเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติเครื่องดนตรี สำหรับในระดับขั้นต้นของแต่ละสถาบันจะมีความแตกต่างกันในรายละเอียดต่าง ๆ แต่ระดับความยากง่ายใกล้เคียงกัน ผู้สอบจะต้องตอบคำถามกรรมการสอบ โดยใช้การฟังเป็นหลัก กรรมการสอบจะเล่นเปียโนเป็นทำนองสั้น ๆ หรือเป็นชิ้นคู่ แล้วให้ผู้สอบตอบคำถามซึ่งประกอบด้วยคำถามประมาณ 4 ข้อ เรียงลำดับตามความยากง่ายของเนื้อหาในแต่ละระดับชั้น เนื้อหาในระดับขั้นต้นจะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบดนตรีในด้านจังหวะ ทำนอง เสียงประสาน ลักษณะของเสียงรูปพรรณ สีสันและรูปแบบ แต่ยังคงอยู่ในเนื้อหาเบื้องต้น ผู้เข้าสอบปฏิบัติจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเตรียมตัวในการฝึกโสตทักษะก่อนเข้าสอบและควรหมั่นฝึกฝนอยู่เสมอเพื่อการพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ

สถาบัน Trinity College London ริเริ่มให้มีการสอบขึ้นโดยมหาวิทยาลัยดนตรี Trinity College of Music กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ในปี 1877 มีจุดประสงค์เปิดรับทดสอบวัดระดับมาตรฐานความสามารถทางดนตรีให้แก่บุคคลภายนอกโดยเทียบกับระดับมาตรฐานของภายในมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นสถาบันเก่าแก่และได้รับการยอมรับให้มีการดำเนินการสอบในกว่า 70 ประเทศทั่วโลก และมีผู้สอบกว่า 6 แสนคนต่อปี โดยมีการสอบวัดระดับมาตรฐานทางดนตรีเทียบกับหลักสูตรของสหราชอาณาจักรและสหภาพยุโรปในสาขาวิชาดนตรี ครอบคลุมเครื่องดนตรีคลาสสิกทุกชนิด รวมถึงการขับร้องและทฤษฎีดนตรี ทางสถาบันมีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ผ่านการวิจัยทางการศึกษา ในประเทศไทย มีการดำเนินการสอบของ Trinity College London มากกว่า 50 ปี สำหรับทักษะโสตประสาทเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญต่อการสอบปฏิบัติ

ทางสถาบันจึงได้มีการจัดหลักสูตรเสริมสำหรับฝึกเรื่องโสตประสาทอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ผู้ที่สนใจเข้าอบรมตามระดับชั้นที่ต้องการได้ (Trinity College London, 2017)

สถาบัน The Associated Board of the Royal Schools of Music หรือมีตัวย่อว่า ABRSM เป็นสถาบันที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นมาตรฐานโลก ซึ่งก่อตั้งขึ้นในประเทศอังกฤษ ตั้งแต่ปี 1889 ปัจจุบัน มีผู้เข้าสอบทั่วโลกมากกว่า 600,000 คน/ปี มีกรรมการสอบราว 600 คน เดินทางไปทำการสอบ ใน 90 ประเทศ เปิดสอบดนตรีในทุกเครื่องดนตรีมากกว่า 35 ชนิด เครื่องดนตรี รวมทั้ง ขั้บร้อง และทฤษฎีดนตรี การสอบทักษะโสตประสาทของสถาบันนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการสอบปฏิบัติเครื่องดนตรี และเป็นส่วนที่ผู้สอนและผู้เรียนมุ่งให้ความสำคัญ เอกลักษณะเฉพาะตัวของสถาบันนี้ คือ มีการวัดผลด้วยคะแนนรวมที่สูงกว่าสถาบันอื่นๆ และมีการกำหนดให้สอบทฤษฎีดนตรีถึงระดับเกรดห้า หากต้องการที่จะสอบปฏิบัติเครื่องดนตรีในระดับเกรดหกขึ้นไป ทำให้สถาบัน ABRSM ขึ้นชื่อเรื่องความยากในการสอบระดับสูง เนื่องจากต้องมีพื้นฐานความรู้ทฤษฎีดนตรีที่เหมาะสม สามารถสอบปฏิบัติต่อไปได้ แตกต่างจากสถาบัน Trinity ซึ่งเปิดให้ผู้สอบทุกคนมีสิทธิ์สอบปฏิบัติเครื่องดนตรีถึงระดับสูง หากมีการเตรียมตัวมาอย่างดี ไม่จำเป็นต้องสอบทฤษฎีดนตรีก็สามารถสอบปฏิบัติได้ (Churairat Music, 2017)

สถาบัน Yamaha เป็นผู้นำทางด้านดนตรีศึกษาแห่งแรกของประเทศไทย โดยเปิดให้มีการสอนมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2509 ปัจจุบันมีโรงเรียนดนตรีในเครือข่ายกว่า 90 แห่ง นักเรียนดนตรีกว่า 35,000 คน โดยมีหลักสูตรที่เป็นมาตรฐานสากลรับรองโดย Yamaha music foundation จากประเทศญี่ปุ่น มีระบบการสอบและประเมินผลที่เป็นมาตรฐานที่กว่า 40 ประเทศทั่วโลกใช้เป็นแบบแผนเดียวกัน ปัจจุบันระบบการสอบของสถาบัน Yamaha มียอดนักเรียนที่ใช้สอบประเมินผลมากที่สุดของประเทศไทย ในการวัดผลทักษะโสตประสาท สถาบันนี้มีการวัดผลที่แตกต่างจากอีกสองสถาบันของประเทศอังกฤษ โดยสถาบัน Yamaha จะเน้นไปที่การฟังเสียงคอร์ด เสียงเคเดนซ์ มากกว่าเสียงสูงต่ำของท่านเอง ความโดดเด่นและเอกลักษณ์เฉพาะของหลักสูตรดนตรีของสถาบันดนตรี Yamaha คือ 1) การศึกษาที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก 2) การสอนดนตรีแบบบูรณาการที่เน้นองค์รวมทางดนตรีศึกษา 3) เปิดโลกจินตนาการทางดนตรีแบบไร้ขีดจำกัด 4) ครูผู้สอนที่มีคุณภาพ 5) หลักสูตรมาตรฐานเดียวกันทั่วโลก 6) มีเวทีดนตรีเพื่อก้าวสู่ระดับสากล 7) มีการวัดประเมินผลเมื่อจบหลักสูตร และ 8) มีเครื่องดนตรีที่ทันสมัยและมีคุณภาพ (Yamaha, 2017)

การมุ่งพัฒนาความสามารถในการฟังจนถึงระดับที่สามารถบอกได้ถึงคุณลักษณะของเสียงด้านต่าง ๆ ในที่นี้จะกล่าวถึงคุณลักษณะของเสียงสำหรับนักเรียนระดับชั้นต้น ได้แก่ จังหวะ ทำนอง และเสียงประสานนั้น เรียกว่าการฝึกทักษะโสตประสาท (ธวัชชัย นาควงศ์, 2543) การฝึกทักษะโสตประสาทนอกจากจะเป็นเรื่องที่สถาบันต่าง ๆ ดังกล่าวให้ความสำคัญแล้ว ยังเป็นสิ่งที่นักการดนตรีศึกษาหลายท่านให้ความสำคัญ และเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนดนตรีในหลายหลักสูตร ได้แก่ ออร์ฟ (Carl Orff, 1895-1982) โคดาย (Zoltán Kodály, 1882-1967) ดาลโครซ (Emile Jaques-Dalcroze, 1865-1950) และกอร์ดอน (Edwin E. Gordon 1927-2015) ตัวอย่างแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของทักษะโสตประสาทที่โดดเด่น

ซึ่งเกี่ยวกับการร้องและการฟังโดยตรง คือ หลักสูตรของโคคาย กล่าวว่า การฟังนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญหนึ่งในสิ่งที่สำคัญที่สุดต่อการเรียนดนตรี เขาจึงพัฒนาหลักสูตรดนตรีของเขาด้วยการฝึกฟัง เขากล่าวว่า การฝึกฟังควรมีการพัฒนาตั้งแต่ยังเล็ก เพราะหากมีการฝึกทักษะโสตประสาทมาตั้งแต่เด็ก ระบบการฟังที่ดีจะฝังแน่นจนเป็นผู้ใหญ่และจะซึมซับอยู่ในตัวอย่างเป็นธรรมชาติ การสอนฟังของโคคายนั้น ผู้เรียนจะสามารถได้ยินเสียงของโน้ตดนตรีอยู่ในหัว โดยไม่ต้องผ่านการร้องหรือการเล่นมาก่อน เมื่อผู้เรียนดนตรีเห็นโน้ตจะสามารถรู้ได้เลยว่าเสียงเป็นอย่างไร แต่ผู้เรียนนั้นต้องได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีจนมีความสามารถแยกแยะระดับเสียงและขั้นคู่ต่าง ๆ ในหัวได้ การฝึกเช่นนี้ทำให้ความสามารถในการอ่านโน้ตดีขึ้นด้วย ไม่เพียงแต่เรื่องทักษะในการอ่านโน้ตดีขึ้นเท่านั้น แต่การฝึกฟังตามหลักการของโคคายจะทำให้ผู้เรียนรู้ถึงความสัมพันธ์ของระดับเสียงซึ่งหมายความว่าสามารถรู้ทิศทางของทำนองว่าจะเป็นไปในลักษณะใด (Gordon, 1989)

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบเนื้อหาการสอบทักษะโสตประสาทของสามสถาบัน ได้แก่ Trinity College London, The Associated Board of the Royal Schools of Music (ABRSM) และ Yamaha เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการเรียนและการฝึกฝนทักษะโสตประสาทในระดับขั้นต้น

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องเนื้อหาในการสอบโสตทักษะระดับขั้นต้นของแต่ละสถาบัน ได้แก่ Trinity College London, The Associated Board of the Royal Schools of Music (ABRSM) และ Yamaha เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การใช้วิธีสอนแบบโคคายและกิจกรรมรูปภาพช่วยจำเพื่อส่งเสริมทักษะโสตประสาทของนักเรียนระดับขั้นต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบเนื้อหาของแต่ละสถาบัน ได้แก่ Trinity College London, The Associated Board of the Royal Schools of Music (ABRSM) และ Yamaha เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการเรียนและการฝึกฝนทักษะโสตประสาทในแต่ละระดับขั้น โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย คือ การวิเคราะห์เอกสาร (Content Analysis) จากหนังสือคู่มือสอบและหนังสือที่ใช้ในการฝึกทักษะโสตประสาทของทั้ง 3 สถาบัน ซึ่งจะมีรายละเอียดข้อสอบในแต่ละข้อและนำมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบให้เห็นถึงความเหมือนและความแตกต่างของแต่ละสถาบัน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนรวมถึงผู้เรียน

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์เอกสารได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุปได้ดังนี้

เนื้อหาในการสอบโสตทักษะในระดับขั้นต้นของแต่ละสถาบันวิเคราะห์จำแนกตามองค์ประกอบของดนตรี

1. สถาบัน Trinity College London

ตาราง 1

ตารางวิเคราะห์การวัดผลทักษะโสตประสาทของสถาบัน Trinity College London

เกรด	จังหวะ	ทำนอง	เสียงประสาน	ลักษณะของเสียง	รูปพรรณ	สีสัน	รูปแบบ
Initial	2	หาเสียงโท-นิก และ	-	แยกเสียงสั้น-ยาว	แนวทำนอง	-	-
	4	แยกเสียงสูง-ต่ำได้		ได้	เดียว		
Grade 1	2 3	เปรียบเทียบเสียง	-	แยกเสียงสั้น-ยาว	แนวทำนอง	-	-
	4 4	สูง-ต่ำได้		ได้	เดียว		
Grade 2	2 3	เปรียบเทียบเสียง	-	ระบุเสียงเมเจอร์-	แนวทำนอง	ระบุความ	-
	4 4	สูง-ต่ำได้		ไมเนอร์ได้	เดียว	ดัง-เบาของ	
Grade 3		เปรียบเทียบความ	ระบุขั้นคู่ 2 เมเจอร์,	ระบุเสียงเมเจอร์-	แนวทำนอง		
	3 4	ต่างของระดับเสียง	3 เมเจอร์, 3 ไมเนอร์,	ไมเนอร์ได้	เดียว และ	-	-
	4 4	ได้	4 เพอร์เฟค และ		หลายแนว		
			5 เพอร์เฟคได้		ทำนอง		

ระดับขั้นต้นของสถาบัน Trinity College London มีการวัดผลด้านเสียงประสานสำหรับนักเรียนที่อยู่ในระดับเกรด 3 ด้านสีสันมีเพียงนักเรียนระดับเกรด 2 และยังไม่มีการวัดผลด้านรูปแบบ

2. สถาบัน Associated Board of the Royal Schools of Music (ABRSM)

ตาราง 2

ตารางวิเคราะห์การวัดผลทักษะโสตประสาทของสถาบัน Associated Board of the Royal Schools of Music (ABRSM)

เกรด	จังหวะ	ทำนอง	เสียงประสาน	ลักษณะของเสียง	รูปพรรณ	สีสัน	รูปแบบ
Prep	2 3	ทำนอง	-	แยกเสียงสั้น-ยาวได้	แนวทำนองเดียว	ระบุความดัง-เบา	-
	4 4					ของทำนองได้	
Grade 1	2 3	เปรียบเทียบ	ฟังเสียงคอร์ด	แยกเสียงสั้น-ยาวได้	แนวทำนองเดียว	ระบุความดัง-เบา	-
	4 4	ความต่างของ	เมเจอร์ได้		และหลายแนว	ของทำนองได้	
Grade 2	2 3	ระดับเสียงได้			ทำนอง		-
	4 4	เปรียบเทียบ	ฟังเสียงคอร์ด	แยกเสียงสั้น-ยาวได้	แนวทำนองเดียว	ระบุความดัง-เบา	
Grade 3	2 3 4	ความต่างของ	เมเจอร์ได้		และหลายแนว	ของทำนองได้	-
	4 4 4	ระดับเสียงได้			ทำนอง		
Grade 3	2 3 4		ฟังเสียงคอร์ด	แยกเสียงสั้น-ยาว	แนวทำนองเดียว	ระบุความดัง-เบา	-
	4 4 4		เมเจอร์ และ	และระบุเสียง	และหลายแนว	และความเร็ว-ช้า	
			ไมเนอร์ได้	เมเจอร์-	ทำนอง	ของทำนองได้	
				ไมเนอร์ได้			

ระดับขั้นต้นของสถาบัน Associated Board of the Royal Schools of Music (ABRSM) มีการวัดผลครอบคลุมเกือบทุกด้านขององค์ประกอบดนตรี ขาดแต่ด้านรูปแบบ นอกจากนี้นักเรียนมีการเปรียบเทียบระดับเสียงสูง-ต่ำ สั้น-ยาว และดัง-เบา

3. สถาบัน Yamaha

ตาราง 3

ตารางวิเคราะห์การวัดผลทักษะโสตประสาทของสถาบัน Yamaha

เกรด	จังหวะ	ทำนอง	เสียงประสาน	ลักษณะของเสียง	รูปพรรณ	สีสัน	รูปแบบ
Grade 13	4	จำทำนองจากการฟัง	ร้องโน้ตในคอร์ด I และ V7	แยกเสียงสั้น-ยาวได้	หลายแนว		ประโยค
	4	เพลงสั้น ๆ และร้องหรือเล่นตามได้	ในบันไดเสียง C Major ได้		ทำนอง	-	คำถาม-คำตอบ
Grade 12	4		ร้องโน้ตในคอร์ด I และ V7	แยกเสียงสั้น-ยาวได้	หลายแนว		ประโยค
	4	-	ในบันไดเสียง C Major และ G Major ได้		ทำนอง	-	คำถาม-คำตอบ
Grade 11	4	จำทำนองจากการฟัง	ร้องโน้ตในคอร์ด I, V7 ใน	แยกเสียงสั้น-ยาวได้	หลายแนว		ประโยค
	4	เพลงสั้น ๆ และร้องหรือเล่นตามได้	บันไดเสียง C, G Major และ A minor ได้		ทำนอง	-	คำถาม-คำตอบ

ระดับขั้นต้นของสถาบัน Yamaha ซึ่งเป็นหลักสูตรของประเทศญี่ปุ่น จะมีความแตกต่างจากหลักสูตรของประเทศไทยทั้ง 2 หลักสูตรที่ผ่านมา คือ การวัดด้านจังหวะจะใช้เพียงอัตราจังหวะ 4/4 ในด้านเสียงประสานเป็นการฟังคอร์ดที่ 1 และ 5 ของกุญแจเสียง และไม่มีการวัดผลด้านสีสัน

เนื้อหาเปรียบเทียบของแต่ละสถาบัน ได้แก่ Trinity College London, The Associated Board of the Royal Schools of Music (ABRSM) และ Yamaha วิเคราะห์และสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตาราง 4

ตารางเปรียบเทียบการวัดผลทักษะโสตประสาทของ 3 สถาบัน คือ Trinity College London, Associated Board of the Royal Schools of Music (ABRSM) และ Yamaha จำแนกตามองค์ประกอบดนตรี

เกรด	สถาบัน	จังหวะ			ทำนอง	เสียงประสาน	ลักษณะของเสียง		สีสัน		รูปพรรณ	
		2	3	4	เปรียบเทียบระดับเสียง	จำแล้วร้องตามได้	สั้น-ยาว	เมเจอร์ ไมเนอร์	ดัง-เบา	ช้า-เร็ว	แนวทำนองเดี่ยว	หลายแนวทำนอง
initial	Trinity	✓			✓		✓				✓	
	ABRSM	✓	✓		✓		✓		✓		✓	
	Yamaha			✓		✓	I V7 (CM)	✓				✓
1	Trinity	✓	✓		✓		✓				✓	
	ABRSM	✓	✓		✓		M Triad	✓	✓		✓	✓
	Yamaha					✓	I V7 (CM, GM)	✓				✓

ตาราง 4 (ต่อ)

ตารางเปรียบเทียบการวัดผลทักษะโสตประสาทของ 3 สถาบัน คือ Trinity College London, Associated Board of the Royal Schools of Music (ABRSM) และ Yamaha จำแนกตามองค์ประกอบดนตรี

เกรด	สถาบัน	จังหวะ			ทำนอง	เสียงประสาน	ลักษณะของเสียง		ลีลา		รูปพรรณ	
		2	3	4	เปรียบเทียบ ระดับเสียง	จำแล้ว ร้อง ตามได้	สั้น-ยาว	เมเจอร์ ไมเนอร์	ดัง-เบา	ช้า-เร็ว	ทำนอง เดี่ยว	หลาย ทำนอง
2	Trinity	✓	✓		✓			✓	✓		✓	
	ABRSM	✓	✓		✓		M Triad	✓	✓		✓	✓
	Yamaha			✓		✓	I V7 (CM, GM, Am)	✓				✓
3	Trinity		✓	✓	✓		ขั้นคู่ m2nd M2nd m3rd M3rd P4th P5th	✓			✓	✓
	ABRSM	✓	✓	✓	✓		M หรือ m Triad	✓	✓	✓	✓	✓
	Yamaha			✓		✓	I V7 (CM, GM, Am)	✓				✓

การวัดผลทักษะโสตประสาทสถาบัน Trinity College London ในระดับขั้นต้นมีการวัดด้านจังหวะ อัตราจังหวะ 2/4, 3/4 และ 4/4 ด้านทำนองนักเรียนต้องเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับเสียงสูง-ต่ำได้ ด้านเสียงประสานมีการฟังขั้นคู่เฉพาะเกรด 3 ด้านลักษณะของเสียงสามารถฟังเสียงสั้น-ยาวได้ และเมื่อเรียนในระดับที่สูงขึ้นต้องฟังเสียงเมเจอร์และไมเนอร์ได้ ด้านรูปพรรณส่วนมากเป็นการฟังแนวทำนองเดี่ยว ส่วนด้านลีลา ยังไม่มีการวัดผล

การวัดผลทักษะโสตประสาทสถาบัน The Associated Board of the Royal Schools of Music (ABRSM) ในระดับขั้นต้นมีการวัดด้านจังหวะในอัตราจังหวะ 2/4, 3/4 และ 4/4 ด้านทำนองมีการเปรียบเทียบระดับเสียงสูง-ต่ำ ด้านเสียงประสานมีการฟังเมเจอร์และไมเนอร์ทริยแอดด้านลักษณะของเสียงสามารถฟังเสียงสั้น-ยาวได้ ด้านรูปพรรณเป็นการฟังแนวทำนองเดี่ยว ด้านลีลา นักเรียนต้องแยกเสียงดัง-เบา และช้า-เร็วให้ได้ ส่วนด้านรูปพรรณส่วนมากเป็นการฟังแนวทำนองเดี่ยว และในขั้นที่สูงขึ้นจะมีการฟังเพลงหลายแนวทำนอง

การวัดผลทักษะโสตประสาทสถาบัน Yamaha ในระดับขั้นต้นมีการวัดด้านจังหวะในอัตราจังหวะ 4/4 เท่านั้น ด้านทำนองเป็นการฟังเสียงแล้วจำ เพื่อร้องหรือเล่นตาม การฟังเสียงประสานเป็นการฟังคอร์ด I และ V7 ของกุญแจเสียงต่าง ๆ ที่ยากขึ้นตามลำดับ ด้านรูปพรรณเป็นการฟังหลายแนวทำนอง ส่วนด้านลีลา ยังไม่มีการวัดผล

อภิปรายผล

การศึกษา เรื่อง เนื้อหาการสอบทักษะโสตทักษะในระดับขั้นต้นของสามสถาบัน ได้แก่ Trinity College London, The Associated Board of the Royal Schools of Music (ABRSM) และ Yamaha มีรายละเอียด ดังนี้

ทักษะโสตประสาทที่ดี คือ การฝึกฝนจนเกิดความเข้าใจในด้านต่างๆขององค์ประกอบดนตรี เช่น เรื่องระดับเสียง เสียงประสาน จังหวะ และทำนอง ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ต้องใช้โสตประสาทในการฟังเสียงดนตรี จึงจะเกิดความเข้าใจ ในการฝึกทักษะโสตประสาทนั้น ผู้ฝึกจะต้องฝึกฟังเสียงต่าง ๆ ทั้งจังหวะ ทำนอง ขึ้นคู่เสียง คอร์ด เคเดนซ์ และบันไดเสียง

การสอนทักษะโสตประสาทในระดับขั้นต้นโดยทั่วไป สามารถฝึกได้ ดังนี้

1) ให้ผู้เรียนฟังเสียงในบันไดเสียงเมเจอร์ ขั้วร้องซ้ำ ๆ จนกว่าจะขั้วร้องได้ถูกต้องทั้งขาขึ้นและขาลง

2) เมื่อผู้เรียนร้องบันไดเสียงเมเจอร์ได้แล้ว ทำเช่นเดียวกันแต่เปลี่ยนเป็นบันไดเสียงไมเนอร์

3) ให้ผู้เรียนฟังเสียงโน้ตสองตัวเทียบกัน (ขึ้นคู่) โดยกำหนดโน้ตตัวแรกเป็นเสียงหลัก แล้วเปลี่ยนเสียงโน้ตตัวที่สอง เช่น ให้ฟังเสียงโดเป็นหลัก แล้วโน้ตตัวที่สองให้ฟังเสียงมี หรือซอล เป็นต้น โดยผู้เรียนจะฝึกฟังเสียงเปรียบเทียบโน้ตตัวใดกับตัวอื่น ๆ ถ้าสามารถเทียบเสียงได้ถูกต้อง ก็จะบอกชื่อโน้ตตัวที่สองได้ว่าเป็นตัวอะไร

4) ให้ผู้เรียนฝึกฟังขึ้นคู่ โดยใช้วิธีเดียวกับข้อ 3 แต่ผู้เรียนต้องฟังว่าโน้ตตัวแรกกับตัวที่สองนั้นห่างกันกี่เสียง โดยเริ่มฝึกขึ้นคู่เมเจอร์ เพอร์เฟ็คท์ และไมเนอร์ตามลำดับ

การฝึกฝนทักษะโสตประสาทในระดับ Initial 3 สามารถสรุปภาพรวม ดังนี้ ระดับขั้นนี้ถือเป็นขั้นแรกสำหรับผู้เริ่มเรียนดนตรี ในด้านจังหวะ อัตราจังหวะที่ต้องฟังให้ได้ มีเพียงจังหวะ 2/4 และ 3/4 ด้านทำนองสามารถฟังเปรียบเทียบเสียงสูงต่ำได้ ด้านเสียงประสานสามารถฟังและร้องโน้ตในคอร์ด I และ V7 ของบันไดเสียง C เมเจอร์ได้ ด้านลักษณะของเสียงสามารถแยกเสียงสั้นยาวได้ ด้านรูปพรรณสามารถฟังได้แนวทำนองเดียว มีเพียงสถาบัน Yamaha ที่เน้นการฟังคอร์ด รูปพรรณจึงเป็นการฟังหลายแนวทำนอง ด้านสีสันสามารถแยกเสียงดังเสียงเบาได้ ส่วนด้านรูปแบบเป็นการฟังในลักษณะของประโยคถามตอบ

การฝึกฝนทักษะโสตประสาทในระดับ Grade 1 และ Grade 2 3 สามารถสรุปภาพรวม ดังนี้ ระดับเกรด 1 การเตรียมตัวสอบ หรือการเรียนเพื่อฝึกฝนทักษะโสตประสาทจะคล้ายคลึงกับระดับ Initial คือ อัตราจังหวะที่ต้องฟังให้ได้ มีเพียงจังหวะ 2/4 และ 3/4 ด้านทำนองสามารถฟังเปรียบเทียบเสียงสูงต่ำได้ ด้านเสียงประสานสามารถฟังและร้องโน้ตในคอร์ด I และ V7 ของบันไดเสียง C และ G เมเจอร์ได้ รวมถึงสามารถฟังเสียงคอร์ดเมเจอร์ได้ ด้านลักษณะของเสียงสามารถแยกเสียงสั้นยาวได้ ด้านรูปพรรณสามารถฟังได้แนวทำนองเดียว มีเพียงสถาบัน Yamaha ที่เน้นการฟังคอร์ด รูปพรรณจึงเป็นการฟังหลายแนวทำนอง ด้านสีสันสามารถแยกเสียงดังเสียงเบาได้โดยสามารถบรรยายถึงความดัง ค่อย ๆ ดัง ค่อย ๆ เบา ส่วนด้านรูปแบบเป็นการฟังในลักษณะของประโยคถามตอบ

การฝึกฝนทักษะโสตประสาทในระดับ Grade 3 สามารถสรุปภาพรวม ดังนี้ ระดับเกรด 3 เป็นระดับขั้นต้นระดับสุดท้าย การฝึกฝนทักษะโสตประสาทจะมีความยากขึ้นตามลำดับ เริ่มจากอัตราจังหวะ 2/4, 3/4 และ 4/4 ด้านทำนองสามารถแยกความแตกต่างของเสียงได้อย่างชัดเจนว่าโน้ตตัวใดสูงกว่าหรือต่ำกว่าโน้ตอีกตัว ด้านเสียงประสานสามารถฟังและร้องโน้ตในคอร์ด I และ V7 ของบันไดเสียง C , G

เมเจอร์ และ A ไมเนอร์ได้ รวมถึงการฟังชั้นคู่และสามารถจำแนกได้ว่าเป็นชั้นคู่อะไร ได้แก่ ชั้นคู่ 2 เมเจอร์, 3 เมเจอร์, 3 ไมเนอร์, 4 เพอร์เฟค และ 5 เพอร์เฟค ด้านลักษณะของเสียงสามารถแยกเสียงสั้นยาวและเสียง เมเจอร์ไมเนอร์ได้ ด้านรูปพรรณสามารถฟังได้ทั้งแนวทำนองเดียวและหลายแนวทำนอง ด้านสีสันสามารถ แยกเสียงดังเสียงเบาได้และอธิบายได้อย่างชัดเจนถึงความดัง ค่อย หรือค่อย ๆ ดังขึ้น ค่อย ๆ เบาลง ของแนวทำนองได้ ส่วนด้านรูปแบบเป็นการฟังในลักษณะของประโยคถามตอบ ยังไม่มีเนื้อหาที่ลึกซึ้งไปกว่านี้

ข้อเสนอแนะ

ผู้สอนดนตรีควรนำเนื้อหาการสอบทักษะโสตประสาทซึ่งมีการเปรียบเทียบจากสถาบันชั้นนำที่เป็นสากลทั้งสามสถาบัน มาเป็นขอบข่ายในการสอนทักษะโสตประสาทของเด็กนักเรียนระดับชั้นต้น เพื่อเพิ่มความสามารถในการฟัง ซึ่งนำไปสู่ทักษะการปฏิบัติ และเป็นจุดเริ่มต้นของความซาบซึ้งในดนตรี นอกจากนี้สามารถนำไปใช้ในการสอบทักษะโสตประสาทของสถาบันต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ธวัชชัย นาควงษ์. (2543). *การสอนดนตรีสำหรับเด็ก*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภาษาอังกฤษ

Trinity College London, (2017). *About Trinity College London*.

<http://www.trinityexamsthailand.com/about>

Churairat Music, (2017). *ABRSM Thailand Representative*. ABRSM Music Exam.

Yamaha, (2017). *Yamaha Music Worldwide Education System*.

http://th.yamaha.com/th/music_education/yamaha_music_education/

Gordon, E. E. (1989). *Learning sequences in music*. GIA Publications.